

Instrukce k průběhu odborné praxe 3. ročník PEDAGOGICKÉ LYCEUM

Organizace:

Odborná pedagogická praxe 3. ročníku probíhá v rozsahu na sebe navazujících 10 pracovních dnů (viz rozpis OP pro daný školní rok). Žáci jsou povinni absolvovat ji v plném rozsahu. V době odborné praxe odpovídá pracovní doba žáků pracovní době cvičného pedagoga, minimálně však 5 šedesátiminutových hodin/den. Žák absolvuje během praxe i ranní družinu – dle plánu svého cvičného pedagoga.

Nezbytnou plánovanou absenci (krátkodobou během dne) žáci nahradí během praxe a to po dohodě se cvičným pedagogem. Delší absenci žáci nahradí podle instrukcí vyučující pedagogiky. Není možné, aby se žák některý den na praxi nedostavil, pokud k tomu nemá závažné důvody. Svoji absenci musí včas a řádně omluvit na cvičném zařízení, ale i ve škole u učitele pedagogiky.

Žák první den praxe předloží smlouvu o vykonání praxe. Jedno vyhotovení si ponechá cvičné zařízení, druhé, potvrzené cvičným zařízením, přinese po ukončení praxe žák zpět do školy.

První týden se žáci seznamují s prostředím, organizací, dokumentací, zaměřením a koncepcí ŠD, účastní se náslechu a pozorování u cvičného vychovatele. O všem píše záznamy do pedagogického deníku. Ve druhém týdnu provádí dílčí činnosti podle pokynů cvičného vychovatele, svých možností a schopností (jedná se o vedení jednoduchých her, zkouška jednotlivých činností apod.). I tento týden pečlivě zaznamenávají žáci do deníku praxe.

Žák během své praxe absolvuje minimálně 2 náslechové vyučovací hodiny ve třídě, ze které má děti ve svém cvičném oddělení ŠD (má-li žák ve cvičném oddělení děti z více tříd, hodiny náslechu rovnoměrně rozdělí). O všem žák provede zápis do deníku praxe. Všimá si zde především metod a forem práce, její organizace, využívaných pomůcek, motivace, metodického postupu a způsobů fixace. Také zaznamenává odchylky v chování dětí ve třídě a ve ŠD.

Upozornění: žáci prozatím prošli teoretickou výukou pedagogiky, kde se seznámili s obecnou pedagogikou a dějinami pedagogiky, školským systémem v ČR, charakteristikou pedagoga, srovnávací pedagogikou, alternativním školstvím, charakteristikou edukačního procesu a základy projektování. Žáci absolvují svoji druhou praxi. První praxi absolvovali v MŠ (ve 2. ročníku).

Absolventi oboru PL získávají dle zákona o pedagogických pracovnících odbornou způsobilost jako asistent pedagoga a pedagog volného času.

Cíle odborné praxe:

1. Žák získá základní orientaci v prostředí zařízení.

2. Žák se seznámí s organizací pedagogické práce v konkrétních podmínkách zařízení, provozem a podmínkami pro výchovně vzdělávací činnost.
3. Žák si uvědomí smysl teoretických vědomostí pro praktickou činnost a sepětí praxe a teorie.
4. Žák si prostřednictvím pozorování cvičného pedagoga osvojuje základní dovednosti potřebné pro výkon profese.
5. Žák se učí uplatňovat osobnostní přístup ke každému dítěti na základě rozpoznání jeho individuálních potřeb a zvláštností.
6. Žák si osvojuje dovednost navázání osobního kontaktu s dětmi, cvičí se ve vystupování před dětmi.
7. Žák pod vedením zkušeného cvičného pedagoga rozvíjí osobnostní vlastnosti nezbytné pro práci s dětmi – empatii, zodpovědnost, sebeovládání, trpělivost, cílevědomost aj.
8. Žák si všímá a zaznamenává si do deníku praxe potřeby dětí mladšího školního věku.
9. Žák si osvojuje dovednost sledovat práci pedagoga a zpracovat výstižný záznam sledovaných situací (co jsem z pedagogického procesu viděl, čeho jsem si všiml u dětí, cvičného pedagoga, mezi aktéry pedagogického děje atd.).
10. Žák se učí pedagogické reflexi a sebereflexi, pod vedením cvičného pedagoga i jejich využití pro svoji budoucí pedagogickou činnost.

Konkrétní úkoly žáka na odborné praxi:

Žáci se řídí pokyny a poučením cvičných pedagogů.

Zároveň žáci plní následující úkoly:

- seznámí se s využíváním RVP ZV, ŠVP, plánem pro ŠD, celoročním plánem cvičného oddělení a přípravami cvičného pedagoga (provedou zápis do deníku praxe, případně přiloží možné přílohy)
- získají přehled o základní dokumentaci, kterou vede vychovatel ŠD (přehled dokumentace zapíše do deníku praxe, případně přiloží možné přílohy)
- aktivně se účastní činností s dětmi; své pocity a postřehy shrnou v rámci sebereflexe či reflexe
- pod vedením cvičného vychovatele se připravují na konkrétní dílčí činnost (2. týden) – písemně si připraví návrh aktivity do deníku praxe, řádně jej označí a vyjádří se k němu na konci dne v rámci sebereflexe, k níž mohou použít i poznámky z reflexe cvičného pedagoga
- učí se rozpoznávat potřeby dětí a reagovat na ně (v deníku praxe vytvoří přehled těchto potřeb; využijí-li tištěný přehled potřeb, označí v něm ty, které u dětí během praxe zaznamenali)
- upevňují dovednosti řídit a organizovat dílčí činnosti skupiny dětí
- procvičují dovednosti vedení individuální činnosti

- osvojují si schopnost řešit problémové situace vzniklé při edukaci
- sledují práci cvičného pedagoga a projevy chování dětí, všímají si vzájemného působení, utváření vztahu mezi pedagogem a dítětem/děťmi...; postřehy zapisují do deníku
- rozšiřují si svůj metodický zásobník námětů (konkrétních písní, básní, říkanek, pohybových aktivit, her, pracovních listů, kvízů, literatury pro děti mladšího školního věku, výtvarných a jiných námětů pro aktivity)
- shromažďují si ukázky dětských prací
- denně si zaznamenávají do pedagogického deníku přehled náslechlů, realizovaných činností, pedagogickou reflexi, případně sebereflexi

Vedení deníku pedagogické praxe:

Deník obsahuje:

- a) úvodní listy: název a adresa cvičného zařízení, jména ředitele, cvičného pedagoga, věkovou kategorii dětí, počet zapsaných dětí v oddělení, jejich docházku, stručný popis zařízení (včetně nákresu/fotografie oddělení, zahrady...), plány týdnů, základní programovou charakteristiku, základní informace o plánech cvičného oddělení
- b) denní záznamy: žáci si denně zapisují datum, den v týdnu, téma dne, hlavní záměr; samostatně provádí zápis z pozorování, v případě, že vede určitou část dne -obsahuje zápis i přípravu na samostatnou činnost; závěry z každého dne shrne žák v reflexi, případně v sebereflexi.
Záznam z každého dne cvičný pedagog podepíše.

Povinností žáka je: mít deník praxe vždy na pracovišti a to řádně doplněný. Žák předkládá deník k podpisu cvičnému pedagogovi sám, bez vyzvání.

Speciální úkoly:

1. Žák provede minimálně 2 náslechové hodiny (2 vyučovací hodiny) ve třídě, z níž má největší počet dětí v oddělení ŠD, z náslechlů provede zápis do deníku praxe.
2. V průběhu prvního týdne si žák (ve spolupráci s cvičným pedagogem) vybere dítě, kterému se ve druhém týdnu bude věnovat v rámci podpory osobnostního rozvoje dítěte, záznamy o této činnosti uvede do deníku praxe.

Oba úkoly budou splněny písemně v deníku. (Doporučení: náslechové hodiny zapište ke konkrétnímu datu náslechu, řádně je označte = oddělte od zápisu aktivit ve ŠD, napište: o jaké šlo náslechové hodiny = pořadí vyučovací hodiny, předmět, postup učitele, reakce žáků, vzájemná spolupráce, uveďte ukázky, náměty apod.; záznamy o individuální práci si pište průběžně a na konci praxe je shrňte do komplexního celku).

Cvičný pedagog:

Cvičný pedagog v průběhu praxe ručí v plném rozsahu za bezpečnost dětí, nenechává žáka na cvičném pracovišti s dětmi samotného

Cvičný pedagog je průvodcem žáka praxí, tím, kdo mu poskytuje názornou ukázkou realizace praktických informací v podobě námětů, podnětů, vzorců chování a jednání, usměřuje žákovy první praktické kroky, učí jej vnímat pedagogickou realitu, ukazuje mu různé způsoby reakcí a způsoby edukačního působení. Je inspirátorem k vytváření metodického zásobníku žáka.

Úkolem cvičného pedagoga při odborné praxi žáka je ukázat mu možnosti edukační reality a specifika práce při výchově mimo vyučování.

Prosíme cvičné pedagogy o rady, postřehy a připomínky, které budou k žákům a jejich činnosti mít.

Také prosíme o krátké zhodnocení žáků na konci praxe, které zapište, prosíme, do deníku praxe. Uveďte zde potvrzení splněného rozsahu praxe, chování a jednání žáků na cvičném pracovišti, výrazné charakteristiky a dovednosti, kterými žák je nebo není vybaven.

Děkujeme Vám za ochotu, kterou jste projevili tím, že jste žáky na odbornou praxi přijali. Zejména díky ní můžeme podporovat odborný růst žáka.

Kontakty na vyučující pedagogiky – viz rozpis pro aktuální školní rok.